

POSUDEK

oponenta na diplomovou práci Bány Strakové „Státní občanství a sport“ předloženou na Univerzitě Karlově, Právnické fakultě

Diplomová práce je věnována problematice státního občanství z hlediska mezinárodního práva. Práce je členěna na úvod, sedm částí a závěr. Diplomová práce má celkový rozsah 113 stran. Práce byla odevzdána (datum vypracování práce) dne 15. 6. 2019. Práce pojednává o zajímavé problematice propojení státního občanství se sportovním světem. Autorka si v úvodu klade otázku, zda při přechodech sportovců motivovaných penězi nedochází ke znehodnocení státního občanství jako takového (str. 2). Uchazečka si jako cíl své práce stanovila dvě otázky, zda v rámci sportovních přestupů mezi státy ohrožen institut státního občanství a zda by bylo možné v rámci sportovního světa vytvořit komplexní úpravu sportovní příslušnosti.

V první kapitole diplomantka vymezuje pojem státního občanství. Konstatuje, že se jedná o právní vztah mezi státem a fyzickou osobou. Vymezením fyzické osoby se podle diplomantky odlišuje státní občanství od státní příslušnosti, kterou mohou disponovat také osoby právnické (str. 4). Mimo jiné je v této kapitole zmíněn případ Nottebohm (str. 10 a násl.). Lze požadavek skutečného spojení (užšího faktického vztahu), který je vyjádřen v tomto případě, považovat za vyjádření obyčejového mezinárodního práva? Na str. 14 této kapitoly rozlišuje uchazečka pojmy státní příslušnost a státní občanství. O státní příslušnosti mluví jako o širším pojmu oproti státnímu občanství. Není toto konstatování v rozporu s tvrzením na str. 2, kdy s fyzickou osobou spojuje pojem státní občanství a pojem státní příslušnost se týká pouze právnických osob? Lze souhlasit s konstatováním, že koncept státní příslušnosti klade důraz na mezinárodní, resp. mezinárodněprávní aspekt vazby mezi jednotlivcem a státem. Jaký je názor diplomantky na dvojí a vícere občanství? Přináší dané osobě spíše výhody nebo nevýhody?

Druhá kapitola pojednává o problematice naturalizace v obecné rovině. Naturalizací dochází zpravidla ke změně státního občanství ve sportovním prostředí. V souvislosti s rozsudkem ESD zmíněného na str. 22 autorka konstatuje, že v tomto rozsudku lze vyčíst kontrast se závěrem ve věci Nottebohm, ze kterého by dle jejího názoru vyplývalo právo Velké Británie neuznat státní občanství. Své tvrzení by měla vysvětlit. Dále se uchazečka v této kapitole zabývá předpoklady pro naturalizaci a v jejím závěru prominentními žadateli mezi které řadí vědce, umělce a také sportovce.

Následuje kapitola o změně státního občanství ve sportu. Diplomantka v této kapitole mimo jiné zmiňuje všeobecná pravidla FINA, podle kterých je v případě změn sportovní příslušnosti zakotven požadavek předchozího 12-ti měsíčního pobytu v zemi, který musí být splněn, aby byla změna povolena (str. 31). V souvislosti se změnou, někdy i častou státní příslušností sportovců vyvstává otázka zda tyto časté změny nejsou v rozporu s koncepcí státního občanství v mezinárodním právu? Zda 12ti měsíční pobyt je výrazem trvalého vztahu ke státu o kterém se uchazečka zmiňuje (str. 30)? Čtvrtá kapitola je věnována problematice sportovní příslušnosti. Vymezuje zde pojem sportovní příslušnost, kterým má na mysli oprávnění a schopnost jedince reprezentovat stát ve svém sportu (str. 39). Pravidla o sportovní příslušnosti jsou vytvářena sportovními organizacemi tzv. lex sportiva. V kapitole

se uchazečka zaměřila na úpravu sportovní příslušnosti v rámci Olympijské charty. Problematiku sportovní příslušnosti dokumentuje na několika případech.

Pátá kapitola pojednává o vztahu mezi státním občanstvím a sportovní příslušností. Uchazečka zde rozlišuje pojmy sportovní příslušnost a státní občanství. Sportovní příslušnost je tvořena MOV a mezinárodními sportovními federacemi, tj. soukromými subjekty, zatímco státní občanství spadá do práva veřejného. Dalším rozdílem je, že možnost bipojitismu u státního občanství, zatímco sportovní příslušnost může mít v daném okamžiku pouze jedinou (str. 49). Znamená to, že pravidla sportovních federací jsou přísnější než pravidla jednotlivých států o státním občanství? Jednotlivé státy ve své právní úpravě mohou prominout některé požadavky na státní občanství v případě naturalizace. Jak uvádí autorka podle Pravidla 41 Olympijské charty může sportovec reprezentovat novou zemi za předpokladu, že od okamžiku reprezentace jeho původního státu uplynuly nejméně tři roky (str. 57). Šestá kapitola pojednává o změně sportovní příslušnosti. Uchazečka konstatuje, že úprava v rámci různých mezinárodních sportovních federací není jednotná ani komplexní. Poslední kapitola je věnována otázkám diskriminace na základě státní příslušnosti. Následuje závěr, kde diplomantka mimo jiné dává odpovědi na otázky obsažené v úvodu. Konstatuje zde, že vidí v některých situacích ohrožení institutu státního občanství, v případech, kdy je státní občanství bráno pouze jako obchodní komodita. Na druhé straně jak uvádí autorka, může být nabytí nového občanství pro sportovce jedinou možností, jak v rámci své sportovní kariéry pokračovat.

Pokud jde o hodnocení, je zřejmé, že se diplomantka s daným tématem podrobně seznámila. Práce je vzhledem zpracování státního občanství ve vztahu ke sportu přínosná a inovativní. Diplomantka naplnila cíle a obsah své práce vyjádřený v jejím názvu. Práce má logickou strukturu. Co se týče literatury, použila diplomantka příslušné dokumenty, judikaturu i řadu děl odborné literatury. Čerpá rovněž z internetových zdrojů. Práci se zdroji dokládá na 231 poznámek pod čarou, je napsána srozumitelným jazykem.

Diplomovou práci **doporučuji** k ústní obhajobě, předběžně jí hodnotím známkou **výborně**. Při ústní obhajobě doporučuji, aby se diplomantka zaměřila na otázky obsažené v textu posudku.

V Praze dne 9. 9. 2019

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.